

Trump ile Merkel'in askeri ödemeler konusundaki atışmasının ardından ABD'nin politikası belli oldu: Almanya'ya karşı Polonya güçlendirilecek. Almanya'dan çekilen ABD askerleri muhtemelen Polonya'da konuşlandırılacak, Polonya bu askerlerin masraflarını üstlendiği gibi ABD'den F 35 savaş uçakları da alacak...

Almanya ve Rusya Federasyonu Polonya'yı devre dışı bırakınca ABD, Avrupa Birliği içindeki bu müttefikleriyle daha yakından ilgilenmeye karar verdi.

Rusya'dan Almanya'ya doğal gaz getiren boru hattı Polonya'dan geçiyordu ve Almanya ile sorun yaşadığı zaman bir keresinde Polonya vanayı kapatmıştı. Bunun üzerine Rusya ve Almanya Doğu Denizi'nin altından geçecek bir doğal gaz boru hattı yapmaya başladılar. 1224 kilometre uzunluğundaki bu hat Rusya'dan çıktıktan sonra tümüyle deniz altından geçerek Almanya'ya ulaşıyor. Trump birkaç kere bu hattın yapımına itiraz etti, gerekçesi de Almanya'nın enerji bakımından Rusya'ya bağımlı duruma gelmesiydi. İtirazın esas gerekçesi Polonya'nın devreden çıkarılmasıydı.

Polonya 38,5 milyon nüfusuyla Avrupa Birliği (AB) içinde Almanya, Fransa ve İtalya'dan sonra en kalabalık ülkedir. AB içinde İngiltere ile birlikte ABD'nin yakın müttefikiydi. İngiltere'nin AB'den ayrılmasıyla AB içinde ABD'nin yakın müttefiki tek büyük ülke Polonya oldu.

Polonya tarihsel olarak Almanlara ve Ruslara karşıdır. Bir dönem Prusya, Rusya ve Avusturya arasında parçalanarak ülke olarak tümüyle ortadan kalkmış, tarihin devletsiz kalabalık halklarından birisi olmuştu. Polonya'nın imparatorluk geçmişi de bulunduğu için komşu ülkeler tarafından parçalanarak bir dönem ortadan kalkması doğal olarak halkın zihninde derin iz bırakır.

1815'te Viyana Kongresi'nin ardından parçalanan Polonya'nın yüzde 80'ini Çarlık Rusya'sı alır ve yoğun Ruslaştırma politikası uygular. Polonya dili yasaklanır. Rusya işgali altındaki Polonya'daki ulusal sorun Lenin ile Rosa Luxemburg arasında sürekli tartışma konusu olacaktır.

Polonya'nın bağımsızlık yılları uzun sürmemiş, İkinci Dünya Savaşı'nda Nazi işgalini yaşamıştır. Savaşta Kızıl Ordu ile Polonya'ya getirilen sosyalist iktidar sürekli sorun yaşamış, 1956'daki ayaklanmanın bastırılmasıyla sorunlar bitmemiştir.

Polonya'da Dayanışma Sendikası'nın kurulması Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalizmin çözülmesinde büyük öneme sahiptir. Adı sendika gerçekte ise politik bir hareket olan Dayanışma'nın güçlenmesi engellenememiş, bu nedenle 1981'de sıkıyönetim ilan edilmiş, 80'li yılların sonunda Dayanışma iktidara katılacak kadar güçlenmiş ve kısa süre sonra sosyalist rejim çözülmüştür.

Dayanışma başka tarihsel örneği bulunmayan bir harekettir. Liman işçileri aydınları ve diğer muhalif güçleri birleştirmiş ama sosyalizmi değil kapitalizmi istemişlerdir. Kapitalizm için örgütlü, uzun süreli ve militanca mücadele eden bir işçi sınıfının tarihte başka örneği yoktur.

Polonya'da din önemli bir politik araçtır. Protestan Almanlara ve Ortodoks Ruslara karşı Katolik Polonyalılar...

Tarihi boyunca Almanya ve Rusya gibi iki güçlü devletin arasında kalmış Polonya'nın ABD'nin Avrupa'daki önemli müttefiki olması şaşırtıcı değildir. Polonya tarihi boyunca sürekli sorun yaşadığı iki güçlü devlete karşı koruyuculuğu ABD'de bulmuştur.

Trump şunun farkındadır: Almanya'nın Rusya'ya karşı koruyucuya artık ihtiyacı yoktur. Rusya sosyalist değildir, ayrıca iki devlet arasında yoğun işbirliği vardır. Trump, "Rusya'dan gaz almak için büyük masrafa giren Almanya aynısını savunma konusunda yapmıyor" derken haklıdır. Almanya, Trump'ın "düşman Rusya" söylemine gittikçe daha fazla boş vermektedir.

Polonya'da nüfus çok az artıyor çünkü dış göç oldukça fazladır. Polonyalıların en fazla göç ettiği ülke de İngiltere'dir.

Tarihte yaşanmış olan önemli olaylar ülkelerdeki rejimler değişse bile unutulmadan kalıyor.

Bulgaristan 1878'de Çarlık'ın Osmanlı ordusunu ağır yenilgiye uğratmasının ardından (Plevne müdafaası bu savaştır) bağımsızlığını kazandı. Sosyalist dönemde Ekim Devrimi'ni tatil günü yapan tek sosyalist ülke Bulgaristan olacaktı. Bulgaristan Komünist Partisi'nin "SSCB ile dostluk" politikası kendiliğinden benimsenmişti çünkü o zaman sosyalist olmasalar bile bağımsızlık Ruslar sayesinde kazanılmıştı.

Polonya halkı için ise Rusya ve Almanya ülkelerini sürekli işgal etmiş iki devlettir. Rejimler değişiyor ama tarihsel dostluklar ve düşmanlıklar daha az değişiyor denilebilir.

Almanya'nın Polonya'da büyük yatırımları bulunuyor ama bu durum ülkenin ABD ile yakınlaşmasını engellemiyor.

Korona krizinden dünyada en kazançlı çıkan kalabalık ülkenin Almanya olacağı belli oldu. Fransa'nın Almanya ile rekabet imkanı artık kalmadı. Almanya, AB'nin Almanya-Fransa eksenini üzerinde durduğunu bildiği için Fransa'yı kenara itmeye dikkat ediyor.

ABD için de bu eksene karşı, özellikle de gittikçe güçlenen ve ABD politikalarına açıkça itiraz etmeye başlayan Almanya'ya karşı Polonya'nın desteklenmesi en iyi çözüm yoludur.

Trump, "Alman halkı hükümetin bu tutumundan memnun olmasa gerektir" diyor ama Almanya halkının en sevmediği iki politikacıdan birisinin kendisi olduğunu (diğeri Erdoğan'dır) ya bilmiyor ya da bilmez görünüyor.